

ОТГОВОРИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

ПО СПЕЦИАЛНИЯ ДОКЛАД НА
ЕВРОПЕЙСКАТА СМЕТНА ПАЛАТА

Използване на външни консултанти в
Европейската комисия Необходими са известни
реформи

Съдържание

I. ОБЩО ВЪВЕДЕНИЕ КЪМ ОТГОВОРИТЕ НА КОМИСИЯТА.....	2
II. ОТГОВОРИ НА КОМИСИЯТА НА ПРЕПОРЪКИТЕ НА ЕСП.....	2
Препоръка 1 — Да се допълни съществуващата рамка, уреждаща използването на услугите на външни консултанти	2
Препоръка 2 — Да се подобри наблюдението и намаляването на рисковете, произтичащи от използването на услугите на външни консултанти	3
Препоръка 3 — По-добро използване на резултатите от услугите на външни консултанти	4
Препоръка 4 — Да се подобри отчитането на използването на услуги на външни консултанти.....	5

В настоящия документ са представени отговорите на Европейската комисия на констатациите и оценките, които се съдържат в специален доклад на Европейската сметна палата в съответствие с член 259 от [Финансовия регламент](#) и които трябва да бъдат публикувани заедно със специалния доклад.

I. ОБЩО ВЪВЕДЕНИЕ КЪМ ОТГОВОРИТЕ НА КОМИСИЯТА

Външните консултантски услуги се възлагат от Комисията с цел получаване на експертни познания, които допълват вътрешното ноу-хау. Решението за прибегване до консултантски услуги се взема от ръководителите на отделите на Комисията въз основа на техните нужди и оценки на рисковете и наличните ресурси. Това способства да се гарантира ефективното използване на ресурсите в контекста както на нарастващите изисквания към Комисията, така и на строгите бюджетни ограничения.

Въпреки че външните консултантски услуги могат да предоставят на Комисията важен технически принос, тя остава изцяло отговорна за изпълнението на собствените си задачи, определени в Договорите, включително за разработването на политики. Консултантите, като външни ресурси, не са интегрирани като такива във вътрешната политика на Комисията относно персонала и не са заместител на основната работна сила.

Използването от Комисията на външни консултантски услуги се определя от набор от правила, които, както се посочва в доклада¹, службите на Комисията следват в съответствие с децентрализирания модел на Комисията за финансова отчетност. Въпреки че Комисията счита, че констатациите от одита не дават основание за основна реформа на използването на външни консултантски услуги, тя приветства доклада на Сметната палата и изложените в него заключения с оглед на по-нататъшното укрепване на съществуващата рамка.

Комисията приема всички препоръки.

II. ОТГОВОРИ НА КОМИСИЯТА НА ПРЕПОРЪКИТЕ НА ЕСП

Препоръка 1 — Да се допълни съществуващата рамка, уреждаща използването на услугите на външни консултанти

(Целева дата за изпълнение на ЕСП: декември 2023 г.)

Комисията приема препоръката:

- а) да определя различните форми на подкрепа, които могат да предоставят външните консултанти;**
- б) да включва насоки за това как да се извършват оценки на нуждите, включително методи за оценка на необходимостта от възлагане на работа на външни изпълнители, вместо да се използва вътрешен персонал;**

¹ Вж. констатация 35 на ЕСП.

в) да предвижда критерии, приложими към дейностите и процесите, които следва да останат в рамките на Комисията и да не бъдат възлагани на външни изпълнители.

За да изпълни препоръката, Комисията ще изготви специални насоки. Тя ще ги изготви, като се основава на широкия набор от правила и насоки, които са в сила понастоящем. Те включват правната рамка, предвидена във Финансовия регламент и правилата за възлагане на обществени поръчки, рамката за по-добро регулиране относно насоките за използване на външни консултации за оценки и проучвания, институционалните насоки за външни доставчици на услуги, работещи от сградите на Комисията, и рамката за финансово отчитане (ABAC).

При изпълнението на тази препоръка Комисията ще осигури оптимално управление на ресурсите и баланс между необходимостта от намаляване на рисковете, установени от ЕСП², и необходимостта да се гарантира достатъчно гъвкав достъп до консултантски услуги. Това следва да позволи на Комисията да постигне своите цели и приоритети на политиката, като същевременно винаги спазва принципа на добро финансово управление. Комисията оценява примерите за добри практики, прилагани от службите на Комисията и посочени в одитния доклад³, например по отношение на насоките, предоставени от насоките и инструментариума за по-добро регулиране за целите на планирането и обосноваването на използването на външни консултантски услуги за оценки, и ще ги използва като целеви показатели.

Препоръка 2 — Да се подобри наблюдението и намаляването на рисковете, произтичащи от използването на услугите на външни консултанти

(Целева дата за изпълнение на ЕСП: декември 2023 г.)

Комисията приема тази препоръка.

а) периодично да анализира рисковете от концентрация и свърхзависимост на ниво генерални дирекции и Комисия;

Както е посочено от ЕСП в доклада⁴, някои видове корпоративни рискове, свързани с външните консултантски услуги, може да не са видими на равнището на отделните генерални дирекции. Тези рискове ще бъдат анализирани периодично от централните служби въз основа на информацията, получена от генералните дирекции в процеса на оценка на риска, както и въз основа на други източници на информация, включително пълни и точни данни от Системата за финансова прозрачност (СФП) (вж. също отговора на Комисията на препоръка 4). При необходимост ще бъдат предоставени допълнителни насоки на службите.

б) да изясни съществуващите процеси, свързани с конкурентните предимства, получени от външни доставчици с дългогодишен опит в ЕС;

Съгласно Финансовия регламент общите правила за възлагане на обществени поръчки се прилагат за всички видове договори за обществени поръчки, включително тези, свързани с консултантски услуги. Комисията допълнително ще изясни съществуващите процеси.

в) да допълни насоките за избягване на конфликти на интереси чрез включване на рискове, които все още не са обхванати.

² Вж. констатации 37—54 на ЕСП.

³ Вж. констатация 28 на ЕСП.

⁴ Вж. констатация 56 на ЕСП.

Комисията допълнително ще подсили и изясни правилата, свързани с избягването на професионални конфликти на интереси, като ще разработи допълнителни вътрешни насоки в допълнение към вече съществуващите в наръчника за обществени поръчки. Освен това в целевото изменение на Финансовия регламент Комисията предложи допълнителни изисквания и задължения за засилване на съществуващите разпоредби на Финансовия регламент относно професионалните конфликти на интереси.

г) да гарантира, че генералните дирекции установяват и докладват критичните рискове и че тези рискове са доведени до знанието на Общия управителен съвет, за да може той да координира и предоставя съвети относно оценката и управлението на тези рискове;

Комисията разполага с добре установен процес на оценка на риска, след който всяка генерална дирекция редовно оценява рисковете за своите дейности и уведомява корпоративните служби за критичните рискове. Тези критични рискове са и ще продължат да бъдат представяни на вниманието на Общия управителен съвет. Допълнителни насоки по въпроси, свързани с използването на външни консултантски услуги, ще бъдат давани на службите, ако е необходимо.

Препоръка 3 — По-добро използване на резултатите от услугите на външни консултанти

(Целева дата за изпълнение на ЕСП: декември 2023 г.)

Комисията приема тази препоръка.

Комисията приветства положителната оценка на ЕСП относно рамката за по-добро регулиране, която предоставя насоки за използването и разпространението на външни консултантски услуги, допринасящи за вземането на решения⁵. Тя ще анализира допълнително начините на Комисията за оптимизиране на вътрешното споделяне на информация относно извлечените поуки по отношение на целия обхват на възложените консултантски услуги, така че да се използват по най-добрия начин от корпоративна гледна точка възложените услуги и събраната информация.

а) систематични оценки след приключване на договора, за да се извлекат поуки;

Комисията извършва оценки след приключването преди окончателното плащане на изпълнителя. Това предполага преглед и проверка на задачите/резултатите в съответствие с договорните условия. Когато задачите/резултатите не отговарят на изискванията на договора, се организира процедура по изразяване на възражения с цел налагане на договорни санкции. Санкциите могат да включват намаляване на цената поради некачественост или предварително уговорено обезщетение при неизпълнение поради забавяне на доставката. Освен това, ако се установи наличието на рискове за финансовите интереси на Съюза въз основа на нарушения, сред които например тежко професионално нарушение, нередност по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета, измама, корупция или значителни недостатъци в изпълнението на договорите, водещи до преждевременното им прекратяване или налагането на договорни санкции, изпълнителят може да бъде регистриран в базата данни за ранно откриване и отстраняване. Тази информация е на разположение на разпоредителите с бюджетни кредити във всички отдели на Комисията.

⁵ Вж. констатации 66 и 71 на ЕСП.

Освен това Комисията допълнително ще поясни, че генералните дирекции трябва да извършват оценки на извлечените поуки при приключването на договорите.

б) систематичен анализ на необходимостта от трансфер на знания от консултантите към служителите на Комисията;

Комисията приема тази препоръка. Трансферът на знания от консултантите към служителите на Комисията или към други консултанти, които извършват последващи действия по конкретна задача, е необходим за проследяване на изпълнението на договора и предаването на задачите. Ето защо Комисията допълнително ще поясни, че генералните дирекции трябва да анализират необходимостта от трансфер на знания при сключването на договорите. Освен това Комисията ще проучи дали в образците на договори може да бъде включена незадължителна договорна клауза.

в) мерки на корпоративно равнище за разпространение на извлечените поуки и на резултатите и за установяване на добрите практики при работата на външните консултанти.

Комисията приема тази препоръка. Тя ще проучи начините за допълнително улесняване на споделянето и разпространението на извлечените поуки и резултатите и определянето на добри практики, свързани с използването на консултантски услуги, в съответните професионални вътрешни мрежи на Комисията, при надлежно спазване на приложимите изисквания за поверителност и защита на данните.

Препоръка 4 — Да се подобри отчитането на използването на услуги на външни консултанти

(Целева дата за изпълнение на ЕСП: декември 2023 г.)

Комисията приема препоръката.

Комисията споделя мнението на ЕСП, че качеството на данните за консултантските услуги може да бъде допълнително подобрено. Тя вече е предприела действия за това, като е въвела специфични правила за качество на данните относно записването на данни за консултантски услуги (включително правилното посочване на подвида на услугата, следователно проучване, оценка и др.) от службите на Комисията във финансовите информационни системи на Комисията. Данните за консултантските услуги, включително за обема и вида на придобитите консултантски услуги, вече могат да бъдат публикувани само при условие че се спазват посочените изисквания за качество.

След тези проверки на качеството Комисията ще продължи да докладва чрез Системата за финансова прозрачност (СФП) — уебпортал, достъпен за широката общественост и актуализиран ежегодно⁶. Договорите от 2021 г. например ще бъдат на разположение до края на юни 2022 г. в съответствие с изискванията за докладване съгласно член 38 от Финансовия регламент.

Комисията ще обмисли как редовно да докладва за информацията, която ще бъде на разположение в СФП, и ще обмисли възможността за допълнително докладване, ако е уместно.

⁶ Връзка към СФП: <https://ec.europa.eu/budget/financial-transparency-system/index.html>